

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Occisio sui directa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

re, ut Reus audiatur in sui defensionem: id quod non potest fieri, nisi per probationes externas, quas ipse velit adducere.

d. *Dicast. l. 2. de just. tr. 1. d. 4. du. 5. num. 2. cum Arag. Petr. Navar. & alijs, e ut probat Clav. reg. li. 12. c. 8. n. 20. ex Clementina Patronalis, de sententia & re iudicata. & c. qualiter 2. de accus.*

Dixi (regulariter) ut significarem, posse, quando instat magnum aliquod Reip. vel alterius damnum. sed tunc res reducitur ad defensionem, cum moderamine inculpatae tutelae. Relege modo dicta n. 7.

Dices, potest princeps, imo quilibet iudex cogere debitorem ad solvendum creditori, si certo constet de debito, quamvis non possit in iudicio probari: ergo & potest similem certum malefactorem occidere.

Respondeo, negando consequentiam, disparitas enim est manifesta. siquidem in solutione debiti certi iudex operatur ad compensandum, non ad puniendum, ad compensationem autem faciendam, sicuti occultè potest amicus adjuvare creditorem, ita poterit & iudex, saltem ut amicus: at ad puniendum requiritur jurisdictio, quae non habetur in occultis, ut dictum est

§. V.

De homicidio ex bello justo.

DE hoc, ne cramben delicato lectori recoctam apponamus, sufficiant ea, quae attulimus lib. 1. in decal. §. 4. n. 29. & n. 36. & rursus §. 7. V. bellum.

CAPVT SECVNDVM.

De homicidio sui ipsius.

§. I.

Occiso sui directa.

1. **N**emini a unquam licere (nisi ex clarissimo Dei instinctu sed quando is?) seipsum directè occidere, res est manifesta nimis. Qui autem se occidit, qua ratione sit ab Ecclesiastica sepultura arcendus, dixi superius. b Solum ergo hic sunt tria argumenta solvenda; ex quibus quaedam ad praxim conducentia utiliter explicabuntur.

a l. s. Aug. li. 1. de Civ. à c. 17. quos Circumcelliones, seu Circuitoires appellat & D. Thom. 2. 2. q. 64. ar. 5. Less. lib. 2. c. 9. dub. 6. & passim Auctores. b sup. li. 1. c. 3. §. 9. v. sepeliri in loco sacro. adde Layman. lib. 3. sec. 5. tr. 3. p. 3. c. 1. n. 8. Fagund. in 5. Decal. prac. c. 11. n. 3.

2. Primū argumentum. Possum, ut lib. 5. c. 1. §. 3. n. 33. dictū est, licitè mihi desiderare mortē ob bonum finem, v. g. ut vitæ hujus ærumnas effugiā: cur ergo non possum eandē mihi ob finem bonū inferre? Respondeo: quia si mors desideretur, ut debito modo sequatur, nihil mali continet: at si illam quis sibi inferat, cum debitum modū excedat, multū continet mali, siquidem tunc usurpat potestatem in vitam, quā nullus habet, præter Deum. Quare sicuti possum cupere, ut propter bonum Reip. malefactores morte plectantur,

O 2

sed non

sed non possum ego autoritate publica carens eam illis inferre; ita in casu nostro, Sic etiam potest licite cederari pollutio, ut in somnis v. g. eveniat, ob bonum sanitatis finem, sed procurari licite nunquam potest.

c. ut dicetur lib. 10. c. 5. §. 2. n. 2.

3. Argumentum secundum. Licet jejunijs & carnis afflictationibus me macerare, etiam si mea vita citius sit mihi finienda: sed id est directe mortem mihi non solum velle, verum etiam inferre: ergo saltem aliquando licet, directe seipsum interficere. Respondet, Nego, licere, te sic macerare, ex intentione citius moriendi, quia id, ex certissima sententia, esset directe se sensim occidere. At se ijs afflictationibus moderate afficere, ex intentione placendi Deo, licebit profecto, quamvis deinde per accidens secutura sit velocior mors; id enim non est, nisi indirecte, mortis sibi causam esse, quod in multis casibus licere, mox ostendam. Hinc ex omnium suffragijs non tenetur quis uti, nisi ordinarijs, per se ordinatis ad vitam conservandam, non vero extraordinarijs & delicatis: ne etiam nec obligatur sumere extraordinaria & magnis impensis conquesta medicamenta, cum satis sit, medicinis uti communibus. Imo colligo ex doctoribus mox citandis, nec me obligari, ipsos eosdem ordinarios cibos assumere, si quando valde laborem in ijs assumendis, quia cum tanto labore nequaquam propria charitas obstringit. Ita etiam, tametsi possit quis ad vitam servandam vesci carnibus hominis jam occisi (quidquid aliqui refragatur e) quia non apparet, unde in

tanta necessitate id sit prohibitum, & re ipsa illis ad multa mendicamenta utuntur medici, tamen non obligatur, quia non tenetur, tam extraordinario cibo, & tam repugnanti ipsi naturæ vitam producere.

d. Tol. li. de septem pecc. mortal. c. 60. Cajet. 2. 2. qu. 148. ar. 2. ad 2. Navarr. in summa c. 23. n. 122. c. Val. t. 3. d. 9. q. 3. p. 1. Azor. p. 1. lib. 7. c. 33. qu. 4.

4. Dixi autem (moderate) si quis enim contra regulas prudentiæ indiscrète supra suas vires sese cruciaret, unde notabiliter sibi vitam breviorē redderet, peccati homicidij reus esset: quia sicuti alium, v. g. infantem, non potes occidere, ob bonum finem citius eum mittendi ad gloriam, sic non te ipsum.

Neque opponas Carthusianos, vel in ipso periculo s. mortis laudabiliter, sive ex voto, sive ex pia consuetudine, à carnibus abstinentes: ne hos, inquam, opponas: nam pari modo affirmo, q. eos debere in periculo mortis carnes comedere, si alius aptus eis abest, ut si essent in deserto, ubi non nisi carnes haberi ex venatione possint. Verum quia regulariter alij sunt cibi, vel ex vitellis ovorum recentium, vel ex delicatis piscibus, vel ex similibus confecti, qui carnibus exquirantur, ideo regulariter cum laude, tum in vita, tum in mortis articulo, carnes ob mortificationis amore à mensa repellunt. Scio, quosdam probabiliter sentire, etiam si nulli alij sint cibi, atque adeo in necessitate extrema, posse, imo & teneri suum votum servare, nā si sit mera regula, ut alij

alij l autumant, certum esse, non teneri, à carnibus abstinendo custodire: quia sæpe licitum est, ob iustam causam, (ut esset hic ob conservandam religiosam disciplinam, publicumque bonum ac fervorem suæ religionis) non conservare vitam, quod non est occidere se (ajunt) directè, sed indirectè; verum prior sententia mihi magis sedet.

f *Fag. li. 4. in dec. c. 11. n. 19. & 2. cit. Sayrum alioq. Axor. p. 2. c. 3. qu. 13. & 14. g Th. Sanc. in cons. lib. 5. t. 1. dub. 34. h Io. Sanc. d. 3. nu. 7. Gerson. tr. de temperantia Carthusianorum. i esse votum sentit Less. lib. 4. c. 3. d. 2. num. 1 esse regulam putat Gerson l. c. & Th. Sanc. l. c. n. 2.*

5. Argumentum tertium. Iuste damnatus ad mortem potest in se exequi sententiam, potest v. g. sumere venenum, se vulnerare, sibi venam aperire, inijcere se in ignem, &c. Ergo licet aliquando, se directè interficere.

Respondeo, distinguendo antecedens: damnatus, si ea ipsi legitime præcipiantur, concedo antecedens; nam sic constituitur *m* minister publicus suæ necis: ad quod quamvis iudex non possit reum cogere (nimis enim crudele est, hominem sui ipsius esse carnificem) tamen accedente consensu ipsius damnati, non est, unde non possit; quidquid aliqui *u* dicant: neque enim tunc damnatus punit seipsum tamquam iudex, quod certe non potest, quia punitio, cum sit actus iustitiæ vindictivæ, debet esse ad alterum, sed punit se, ut constitutus minister iudicis punientis, quod est longe di-

versum, quodque fieri sane potest & solet: ut cum ad præceptum iudicis vel Confessarij se quis spoliatur bonis, se verberat, se in exilium confert, quod propriè est exequi punitionem, non vero propriè punire. At si ea non præcipiantur, nego antecedens: non enim tunc licet damnato, exequi per se ipsum suæ sententiam mortis, faciendo, quæ directè mortem afferunt, quia cum non sit institutus minister publicus, se occidendi potestatem non habet.

m *Victoria, Arag. Cord. quib. favet Less. li. 2. c. 9. d. 6. n. 25. apud de Lugo t. 1. de just. d. 10. sec. 1. nu. 11. n de Lugo l. c. n. 12.*

Hinc licitè ad locum mortis se confert, scalasque patibuli ascendit, quia ad hæc præcipitur saltem implicite à ministris: at illicitè à scalis se deijcit, quia ad hoc non præcipitur, cum regulariter à carnifice deijci soleat.

Pari modo licitè venenum, propinante ministro, aperto ore sumit, deglutitque; cibos non assumit, quando est damnatus, ut fame pereat, collum ad ictum securis extendit, quia ad hæc facienda, saltem implicite, ut dictum est, regulariter præcipitur. Contra, venenum ex se, vel ante tempus, quo propinatur, assumere, sese propria manu vulnerare, venam sibi aperire, regulariter nequit, quia regulariter hæc non præcipiuntur: & ex alia parte sunt actiones per se mortem afferentes. Laqueum collo sibi circumligare, ideo permitto, quia est actio satis remota ad mortem; idemque decernito de similibus.